

BERETNING. DET NORDISKE HISTORIKERMØDE I KØBENHAVN 1971. *Foredrag og forhandlinger ved det nordiske historikermøde i København 1971 9–12 august. 331 s., kr. 75.*

Netop så betids, at man kunne nå at orientere sig i den inden man skulle til det næste historikermøde i Uppsala i 1974, forelå beretningen fra historikermødet i København i 1971. Har den været længe under vejs, er den til gengæld blevet til et digert værk på mere end 300 sider. Og hvad mere er, indholdet giver langt mere end titlen lover. Det skyldes først og fremmest, at man har været i stand til at aftrykke ikke blot indledningsforedragene ved plenummøderne over de før mødet udsendte rapporter, og næsten alle sektionforedragene, men også nogle af de vægtigste diskussionsindlæg efter manuskript. Og hvor det ikke har været muligt, har referenterne røgtet deres opgave med stor nidkærhed, således at det stadig flere år efter mødet er muligt at få et indtryk af diskussionens forløb, og de synspunkter der blev fremført. Kun én enkelt skønhedsplet har indsneget sig: Ved omtalen af Johannes Elgvins foredrag »Prins Frederik av Hessen som visestattholder i Norge 1810–13« er kun diskussionen refereret, idet det anføres, at foredraget vil blive trykt i anden sammenhæng. Her ville et selv nok så kortfattet referat af foredraget have været velkomment.

Værdien af de nordiske historikermøder ligger på mange planer, faglige og mere uformelle, der alle har deres betydning. Men det skal ikke nægtes, at hvad angår den faglige side, kan det være svært under mødet at få det fulde udbytte af det store arbejde, der er lagt i forberedelserne. Det omfattende program, de mangeartede emner, som man ikke alle på forhånd er lige fortrolige med, men måske netop af den grund interesseret i, og sproglige vanskeligheder gør det alt sammen svært at fordybe sig i foredrag og diskussioner i det omfang man kunne ønske sig, og indtrykket bliver næste uundgåeligt noget flimrende.

Derfor er en afsluttende beretning som den her foreliggende af stor værdi, ikke mindst når der er lagt den omhu i arbejdet som her er tilfældet. Især når det gælder mødets to hovedemner, »Den nordiske adel i Senmiddelalderen«, og »Emigrationen fra Norden indtil 1. Verdenskrig«, er der nu, med de før mødet udsendte rapporter, og de her foreliggende uddybende foredrag og diskussionsindlæg fra behandlingen på mødet, skabt en behandling af disse emner, som vil få en selvstændig blivende værdi i fremtiden, som tilfældet var med f. eks. rapporten fra Aarhusmødet i 1957 om Hansestæderne og Norden.

De øvrige foredrag spænder over et bredt område, kronologisk, geografisk og tematisk. Der er noget værdifuldt i at man på denne måde så at sige får en mulighed for et indblik i hvilke emner og temaer, der på et givet tidspunkt er fremme inden for den historiske forskning i de nordiske lande. Hvilke foredrag man vil vende tilbage til afhænger naturligvis af den enkeltes interesser. Af emner der umiddelbart skulle interessere en bredere kreds kan dog nævnes Gunnar Quists foredrag »Om kvinnohistorisk forskning, resultat och problem«, og Richard Matz »Motivationer för historisk forskning och historiske studier«.

Ejvind Slottved

H. H. WORSØE: *SLÆGTSHISTORIE – EN VEJLEDNING. Dansk historisk fællesforening, 1973, 103 s. kr. 37,95 for medl. kr. 25,30.*

»Slægtshistorie« kan udarte sig til en kronisk sygdom hos de mennesker, der angribes af den. Den er svær at helbrede (det er vel heller ikke ønskeligt), og man må nøjes med at glæde sig over, at der findes medikamenter der kan lindre de værste anfald hos patienten!

Et sådant medikament er skabt af Hans H. Worsøe, der for Dansk historisk Fællesforening har skrevet »Slægtshistorie. En vejledning«. Det er en lille bog, der kan hjælpe patienten igennem de første akutte anfald og siden hjælpe ham til at leve godt til trods for (eller som følge af) den livsvarige »invaliditet«, som angrebet næsten altid medfører.

I en lille bog om et stort emne må man give afkald på mange detaljer. Det er forfatteren selv klar over, og han henviser i indledningen til Fabritius og Hatts: »Håndbog i slægtsforskning« som uundværlig for et videre studium.

Bogens første afsnit omhandler: Anetavle, efterslægtstavle, stamtavle osv. Det er fornuftigt, for den side af sagen lægger amatørforskeren stor vægt på. Behandlingen er tilstrækkeligt udtømmende.

Derefter følger afsnit om indsamling af materiale: fra familien, i biblioteker og lokalarkiver, kirkebøger, offentlige arkiver. Der er gode eksempler på spørgeskemaer, når man går i gang med at udfritte familien, og der advares klogt mod at lægge for megen vægt på familjetraditioner. Men hvad forfatteren ikke anfører er, at de på en anden side er gode til at sætte kød på det skelet, som tavlerne ofte bliver.

Bogen er velskrevet, uden brug af unødvendige videnskabelige forsiringer, men det kan ikke undgås, at afsnit om biblioteker og arkiver bliver til opremsninger. I betragtning af at langt de fleste slægtsforskere hurtigt ender i bonde-slægter, synes jeg, der er ofret unødvendig megen plads på eksisterende slægtsbøger m. m. For begynderen får hurtigere et resultat ud af at kaste sig over folketællinger og kirkebøger.

Der sluttes med 2 korte afsnit: Datering og navneskik, som nok er for kort,